

คอลัมน์ที่ 13

ไซเตสขึ้นบัญชีไม้พะยุง

สถานการณ์ไม้พะยุงอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ ซึ่งขณะนี้ไม้พะยุงเหลือในประเทศไทยเพียง 1 แสนต้นเท่านั้น

แม้ที่ผ่านมาประเทศไทยจะมีกฎหมายกำหนดไม้พะยุงเป็นไม้หวงห้าม แต่ก็ยังถูกลักลอบมาอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นที่ต้องการของตลาดโลก โดยเฉพาะในจีนที่มีความนิยมความเชื่อเรื่องโชคลาภจากไม้พะยุง

ส่งผลให้ไม้พะยุงมีราคาสูงถึง 2.5-3 แสนบาทต่อลูกบาศก์เมตร แม้ตามกฎหมายจะถือว่ามีความผิด แต่โทษจากการลักลอบตัดไม้ยังไม่ใช้โทษหนัก เพียงแค่ปรับ 10,000 บาท หรือจำคุก 2-5 ปี จึงเป็นแรงจูงใจให้ขบวนการลักลอบตัดไม้พะยุง

เมื่อเดือนมี.ค. ที่ผ่านมา มีการประชุมภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ ครั้งที่ 16 หรือ ไซเตส โดยประเทศไทยได้เสนอให้ไม้พะยุงบรรจุเข้าในบัญชี 2 ของไซเตส

เป็นชนิดพันธุ์ที่อนุญาตให้ค้าได้ แต่ต้องควบคุมไม่ให้ลดปริมาณอย่างรวดเร็วจนถึงจุดใกล้จะสูญพันธุ์ที่ประชุมไซเตสมิมีมติยอมรับ ไม้พะยุงขึ้นบัญชี 2 ด้วยมติเป็นเอกฉันท์

ขณะที่กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยืนยันว่าการบรรจุไม้พะยุงเข้าบัญชี 2 นั้น จะทำให้การลักลอบค้าขายไม้พะยุงระหว่างประเทศทำได้ยากขึ้น

จากเดิมที่ทำได้อย่างอิสระเสรีไม่มีความผิด แต่จากนี้ต้องระบุที่มาของไม้ให้ชัดเจนว่าต้นทางมาจากประเทศใด เรื่องนี้จึงถือเป็นความสำเร็จของการป้องกันไม้พะยุงไม่ให้ลดน้อยลงไปกว่านี้

โดยไซเตสจะชี้แจงข้อมูลนี้แก่ประเทศสมาชิกและเริ่มมีผลบังคับใช้ในวันที่ 12 มิ.ย. นี้ แต่ในส่วนของประเทศไทยจะต้องปรับปรุงระเบียบภายในประเทศ

กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะเป็นหน่วยงานที่ดำเนินการนำข้อมูลผ่านอนุกรรมการ และคณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืช 3 ชุด คาดว่าประมาณ 4 เดือนจึงจะแล้วเสร็จ จากนั้นจะประกาศและควบคุมอย่างเป็นทางการ

นอกจากนี้กรมวิชาการเกษตรจะร่วมกับกรมป่าไม้จัดทำคู่มือการจำแนกชนิดเนื้อไม้ในสกุล Dalbergia ให้กับภาคีสมาชิก เพราะไม้พะยุงมีลักษณะเนื้อไม้คล้ายไม้ชิงชัน ไม้แดง

ซึ่งปัจจุบันมีหลายประเทศที่ยังคงส่งออกไม้แดงหรือไม้ในกลุ่มเดียวกัน เพื่อเป็นไม้ทดแทนไม้พะยุง ซึ่งหากมีการลักลอบตัดไม้เป็นลักษณะไม้ท่อนหรือไม้แปรรูป จะได้สามารถแยกชนิดไม้ได้

สำหรับสถานการณ์ไม้พะยุงในอนาคต กรมอุทยานฯ มีเป้าหมายหลักคือการรักษาไม้พะยุงในป่าที่เหลือแค่ 1 แสนต้นให้ได้ก่อน จากนั้นจะเตรียมการปลูกเสริมไม้พะยุงอีก 2 หมื่นไร่ในแหล่งไม้พะยุง และเพาะกล้าพะยุงอีก 1 ล้านกล้า เพื่อปลูกทดแทนในป่า และที่ดินของชาวบ้าน

สำหรับศักยภาพของไม้พะยุง ที่ปลูกในสวนป่ามีมากกว่า 20 ปีแล้ว โดยมีการวิจัยว่าอัตราการเติบโตนั้นไม่ต่างจากไม้สัก เพาะพันธุ์ได้ง่าย ดังนั้นในอนาคตถ้ามีการปลูกไม้พะยุงในพื้นที่เอกสารสิทธิเพียงพอแล้ว ก็อาจจะส่งเสริมในทางการค้าเหมือนกับไม้กฤษณา